

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vår dato:

12.09.2025

Vår ref:

2025/34598

Deres dato:

18.08.2025

Deres ref:

2025/2784

HOL KOMMUNE
Ålmannvegen 8
3576 HOL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Brede Kihle, 32266865

Hol - Uttalelse til søknad om dispensasjon for gjenoppbygging og endret plassering av en fiskehytte ved Monsbuvatnet - gbnr. 73/2

Vi viser til brev av 18. august 2025.

Saken gjelder

Det er søkt om dispensasjon for gjenoppbygging og endret plassering av en fiskehytte på nordsiden av Monsbuvatnet. Det går frem av oversendelsen at dagens fiskehytte, som er plassert helt ned mot vannet, er utsatt for snø og at den regelmessig blir nedsnødd om vinteren, noe som gjør den utilgjengelig om vinteren og potensielt farlig å bruke. Videre er bygget i dårlig forfatning og sterkt preget av råte. Det er derfor ønske om å trekke hytta ca. 30 meter høyere opp i terrenget.

Størrelsen på fiskehytta vil ifølge tegninger bli ca. 17,3 m². Bygget vil få pulttak og høyden vil på det høyeste bli ca. 3,6 meter.

Det står at oppføringen av byggingen nesten er ferdig. Det følger med bilder som viser dette.

Lovverk og Statsforvalterens rolle

Kommunen kan bare gi dispensasjon dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse eller nasjonale eller regionale interesser, ikke blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene, jf. plan- og bygningsloven kapittel 19. Fordelene ved en dispensasjon skal primært knyttes til de offentlige hensyn som planen skal ivareta og de formål og hensyn som plan- og bygningsloven fastsetter.

Statsforvalteren skal påse at dispensasjoner ikke gis i strid med nasjonale og viktige regionale interesser innen miljøvern, landbruk, barn og unges interesser, folkehelse, samfunnssikkerhet og gravplasser. Vi skal følge opp Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer innenfor våre ansvarsområder. Dette skjer ved at vi avgir uttalelser i saken før kommunen fatter vedtak. Vi har også klagerett på kommunens vedtak.

For ordens skyld gjør vi oppmerksom på at det er Statsforvalterens juridiske avdeling som behandler

E-postadresse:
sfospost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Pb 325
1502 Moss

Besøksadresse:
Moss: Vogts gate 17
Drammen: Dr. Hansteinsgate 9
Oslo: Stensberggata 27

Telefon: 69 24 70 00
www.statsforvalteren.no/os
Org.nr. 974 761 319

eventuelle klager på kommunens vedtak. Dersom Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus klager på et kommunalt dispensasjonsvedtak vil det være en annen Statsforvalter som behandler klagen.

Vurdering

Det går ikke frem av oversendelsen hva det søkes dispensasjon fra og det følger heller ikke med en foreløpig vurdering av saken fra kommunens side. Det mener vi er uheldig. Dette er viktig kunnskap når vi skal vurdere saken. Vi viser til vår [dispensasjonsveileder](#) hvor det er vist til hva en oversendelse skal inneholde.

Ellers vil vi vise til at en søknad i ettertid, for et tiltak som i sin tid ble utført ulovlig, i utgangspunktet skal behandles som om tiltaket ennå ikke er gjennomført. Dette innebærer for det første at tiltakshaver verken skal «straffes» ved at søknaden undergis en særlig streng behandling, eller at tiltaket lettere skal godkjennes som følge av at det allerede er utført. For det andre innebærer det at det normalt er reglene på vedtakstidspunktet, ikke utførelsestidspunktet, som skal legges til grunn ved vurderingen av om søknaden bør godkjennes, jf. Sivilombudets uttalelse av 13. mars 2012 (SOM-2011-1482).

Området ligger innenfor det nasjonale villreinområdet på Hardangervidda hvor det skal legges opp til en restriktiv arealforvaltning av hensyn til villrein. Nye bygg som bidrar til å forsterke den menneskelige aktiviteten i området, er i utgangspunktet uheldig ut fra nasjonale villreininteresser. Siden bygget vil erstatte et eksisterende bygg av samme størrelse, vil imidlertid ikke situasjonen endre seg i særlig grad. Vi har derfor ingen vesentlige innvendinger til en gjenoppbygging. Bygget bærer preg av å være en mellomting av en fiskehytte/båthus og vi forventer at bruken av bygget vil begrense seg ut fra dette. Oppføring av en fiskehytte som blir brukt som en ordinær hytte, vil vi imidlertid være sterkt kritiske til. Oppføring av fiskehytta må være begrunnet i stedbunden næring, jf. også føringene i den regionale planen for Hardangervidda.

Størrelsen på vannet tilsier at det ikke er realistisk med noe næringsfiske av betydning. Vi ser også at det er oppført noen andre bygg i området. Vi er derfor usikre på om det er et reelt behov for et slikt bygg og at dette er noe av grunnen til at det er søkt om dispensasjon, at det fra kommunens side er vurdert at tiltaket ikke er i tråd med LNF-formålet. Vi stiller også spørsmål ved tegningene som følger saken, hvor det er vist til at bygget skal brukes til vinteropplag av båt. Med kun en enkel dør i bygget, vil dette bli vanskelig.

Når det gjelder hensynet til det åpne landskapet i området, ser det ut til at bygget vil bli liggende svært eksponert. Det mener vi er uheldig. Vi mener det er viktig at nye bygg underordner seg landskapet på høyfjellet. Vi mener derfor det med fordel kunne vært vurdert andre plasseringer av bygget.

Vi minner om at det kan knyttes vilkår til en eventuell dispensasjon og at det i denne forbindelse også kan vurderes å stille krav for å oppnå fordeler som kan veie opp for eventuelle ulemper, jf. krav til dispensasjon i plan- og bygningsloven. Vi anbefaler at det settes krav til farge- og materialvalg som er med på dempe eksponeringen av bygget.

Vi legger til grunn at kommunen vurderer søknaden etter reglene i plan- og bygningsloven kapittel 19. Vi viser også til [dispensasjonsveilederen](#) som ligger på vår [nettside](#). Vi viser ellers til [Statsforvalterens føringer for kommunal arealplanlegging for 2025](#) og til [overordnede føringer for kommunal planlegging innenfor Statsforvalterens ansvarsområde](#).

Konklusjon

Vi mener oversendelsen er mangelfull med hensyn til vurderinger av plangrunnlaget og hva det søkes om dispensasjon fra. Hvis det er snakk om en ordinær hytte, er vi svært kritiske til dette og vil trolig klage på et vedtak om dette med bakgrunn i nasjonale føringer knytt til forvaltning av villrein og arealer over skoggrensen. Vi ber derfor kommunen om å vurdere dette grundig og eventuelt at saken blir sendt på en ny høring til oss hvis det er nye opplysninger som er viktige å vurdere i saken. Vi ber spesielt om at behovet for et nytt bygg ut fra gårdens ressursgrunnlag blir vurdert med utgangspunkt i stedbunden næring. Dersom det gis tillatelse til nytt bygg forutsetter vi at tidligere bygg fjernes.

Vi ber om å bli orientert om kommunens videre behandling av saken.

Med hilsen

Carl Henrik Jensen
fagleder
Klima- og miljøvernavdelingen

Brede Kihle
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Buskerud fylkeskommune
Villreinnemnda for
Hardangerviddaområdet

Postboks 3563
Skinnsarbu - Møsvannsveien
1149

3007 DRAMMEN
3660 RJUKAN